

Gramatyka funkcjonalna języka polskiego dla cudzoziemców - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Gramatyka funkcjonalna języka polskiego dla cudzoziemców
Kod przedmiotu	09.3-WH-FiPIP-GFJ-S16
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Marzanna Uździcka, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie

Cel przedmiotu

Zasadniczym celem zajęć jest przyswojenie przez studenta wiedzy i umiejętności niezbędnych do nauczania języka polskiego jako obcego w ramach zagadnień gramatycznych i składniowych wynikających ze "Standardów wymagań dla poszczególnych certyfikatowych poziomów zaawansowania znajomości języka polskiego jako obcego".

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

Wykład

- Systemy transkrypcji. Alfabet, głoska, litera. Lista symboli. Polska wymowa a ortografia. Akcent, intonacja w zdaniach oznajmujących, pytających i wykrzyknikowych. Polskie sybilanty.
- Osobliwości polskiej ortografii.
- Klasyfikacja wyrazów na części mowy.
- Fleksja imienna – deklinacja rzeczownika – tabele odmiany, mechanizmy odmiany (alternacje samogłoskowe i spółgłoskowe), osobliwości w odmianie.
- Fleksja imienna – deklinacja zaimków osobowych, dzierżawczych, wskazujących, pytajnych, tabele zaimków, system zaimków dzierżawczych.
- Tworzenie i składnia liczebników.
- Zróznicowanie formalne przymiotników i przysłówków.
- System czasów we współczesnym języku polski (użycie czasu przyszłego dla opisu zdarzeń przeszłych), klasyczne tabele koniugacji.
- Wzory składniowe czasowników polskich.
- Wyrażanie części zdania pojedynczego.
- Szyk w zdaniu.
- Wskaźniki zespolenia. Budowanie tekstu spójnego wewnętrznie.
- Przekształcanie zdań pojedynczych oraz przekształcanie zdań złożonych w jedno zdanie.
- Imiesłowowe równoważniki zdań.

Ćwiczenia

- Funkcja przypadków (kolejność omawiania zgodna z przydatnością komunikacyjną):
 - mianownik liczby poj. i l. mnogiej w funkcji podmiotu i orzecznika;
 - dopełniacz wyrażający przynależność, jako negacja biernika, dopełniacz po określeniu miary i ilości, po liczebnikach głównych, w wyrażeniach przyimkowych, w zdaniach wyrażających brak, w datach określających dzień, miesiąc, rok;
 - narzędnik liczby pojedynczej i mnogiej jako forma orzecznika, w funkcji instrumentalnej, narzędnik po przyimkach;
 - biernik liczby pojedynczej i mnogiej jako dopełnienie bliższe po czasownikach przechodnich, biernik w wyrażeniach przyimkowych;
 - miejszczownik liczby pojedynczej i mnogiej wyrażeniach przyimkowych określających miejsce i czas czynności, precyzujących czas (rok, miesiąc), przedmiot, o którym się mówi;
 - celownik liczby pojedynczej i mnogiej jako dopełnienie dalsze, oznaczający nosiciela stanu.
- Stosowanie niektórych form deklinacyjnych w zależności od typu tekstu i stylu wypowiedzi.

- 3. Homonimiczność zaimków względnych i pytających. Kryteria odróżniania tych klas i użycie na płaszczyźnie tekstu.
- 4. Stopniowanie przymiotników i użycie syntaktyczne stopni.
- 5. Stopniowanie przysłówków i użycie syntaktyczne stopni.
- 6. Użycie form czasu i aspektu.
- 7. Tworzenie i użycie nieosobowych form czasownika, użycie form imiesłowowych w ramach synonimii syntaktycznej, czasowniki modalne, czasowniki ruchu.
- 8. Zdania pojedyncze rozwinięte: zdania pytające (o rozstrzygnięcie, o informację), pytania niezależne i zależne, podwójna i potrójna negacja w zdaniu pojedynczym, zdania bezpodmiotowe.
- 9. Zdania współrzędnie złożone ze spójnikami: *i, a, ale, albo, więc, jednak*.
- 10. Zdania podrzędnie złożone ze spójnikami: *jak, ponieważ, aby, bo, kiedy, gdy, że, żeby, jeżeli*.
- 11. Zdania podrzędnie złożone ze spójnikiem – zaimkiem *który*.
- 12. Budowanie okresów warunkowych – rzeczywistych, możliwych i nierzeczywistych.
- 13. Budowanie zdań wielokrotnie złożonych.
- 14. Mowa zależna i niezależna (wykładniki formalne, sposoby przekształcania).
- 15. Użycie zaimka *się* w zdaniach (w tym w wyrażeniach frazeologicznych).

Metody kształcenia

wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny; opis wyjaśniający, opis klasyfikujący, prezentacja,dyskusja

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student zna zasady tworzenia form gramatycznych i ich funkcjonowanie w procesie komunikacji	• KEP1_W05	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • kolokwium • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	• Wykład • Ćwiczenia
student zna problematykę i pojęcia z zakresu gramatyki i składni współczesnego języka polskiego umożliwiające mu nauczanie języka polskiego jako obcego wg "Standardów wymagań dla poszczególnych certyfikatowych poziomów zaawansowania znajomości języka polskiego jako obcego"	• KEP1_W01 • KEP1_W05	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • kolokwium	• Wykład • Ćwiczenia
student umie rozpoznać i nazwać zagadnienia gramatyczne i metody ich nauczania zgodnie z poziomem realizowanych celów językowych	• KEP1_U01	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • prezentacja	• Ćwiczenia
student zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego	• KEP1_K01	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

aktywne uczestnictwo w zajęciach, zaliczenie kolokwiów cząstkowych, przygotowanie prezentacji, zdanie egzaminu

Literatura podstawowa

- 1. Garncarek P., *Czas na czasownik. Ćwiczenia z gramatyki języka polskiego*, Kraków 2002.
- 2. Kita M., *Wybieram gramatykę*. Cz.I i II, Katowice 1998.
- 3. Kozak K., *Ćwiczenia z gramatyki funkcjonalnej języka polskiego dla cudzoziemców*. Część 1. *Czasownik*. Kraków 1994 (wyd. 5).
- 4. Klebanowska B., *Synonimia składniowa. Ćwiczenia dla cudzoziemców*, Warszawa 1998.
- 5. Mędak Stanisław, *Liczebnik też się liczy. Gramatyka liczebnika z ćwiczeniami*, Kraków 2004.
- 6. Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 2002.
- 7. Pyzik J., *Iść czy jechać? Ćwiczenia gramatyczno-semantyczne z czasownikami ruchu*, Kraków 2003.
- 8. Pyzik J., *Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion*, Kraków 2000.
- 9. Przybylska R., *Czas to pieniądz. Wyrażanie czasu w polskim zdaniu pojedynczym. Ćwiczenia*, Kraków 1992.
- 10. Tokarski J., *Fleksja polska*, Warszawa 1986.

Literatura uzupełniająca

- 1. Bańko M., *Wykłady z polskiej fleksji*, Warszawa 2002.
- 2. Dąbrowska A, *Najczęstsze błędy popełniane przez cudzoziemców uczących się języka polskiego jako obcego*, [w:] *Opisywanie, rozwijanie i testowanie znajomości języka polskiego jako obcego*, red. A. Seretny, W. Martyniuk, E. Lipińska, Kraków 2004, s. 105-136.

3. Lechowicz J., Podsiadły J., *Ten, ta, to. Ćwiczenia nie tylko gramatyczne dla cudzoziemców*, Łódź 2001.
4. Iglikowska T., *Ćwiczenia gramatyczno-leksykalne na lektoraty języka polskiego dla cudzoziemców*, Warszawa 1995.
5. Ostaszewska D., Tambor J., *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, Warszawa 2004.

Uwagi

Jest to przedmiot obowiązkowy w ramach specjalizacji **nauczanie języka polskiego jako obcego**.

Zmodyfikowane przez dr hab. Tomasz Ratajczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 20-05-2017 12:10)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ